

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Magistrát města České Budějovice**, se sídlem nám. Přemysla Otakara II. č. 1 a 2, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 8. 2008, č. j. 10 Ca 3/2008 - 62, o námitce podjatosti,

t a k t o :

Soudci třetího senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Součková, JUDr. Jaroslav Vlašín a JUDr. Milan Kamlach **nejsou** vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 3 As 41/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 28. 8. 2008, č. j. 10 Ca 3/2008 - 62, nepřiznal žalobci (dále jen „stěžovatel“) osvobození od soudních poplatků. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost. Nejvyšší správní soud poučil účastníky řízení o složení senátu s tím, že v dané věci bude podle rozvrhu práce rozhodovat třetí senát Nejvyššího správního soudu ve složení JUDr. Marie Součková, JUDr. Jaroslav Vlašín a JUDr. Milan Kamlach. V případě dlouhodobé nepřítomnosti některého ze členů uvedeného senátu bude senát doplněn některým ze soudců podle aktuálního rozvrhu práce. Pokud dojde ke změně rozvrhu práce, jsou o těchto změnách aktuálně podávány informace na webových stránkách Nejvyššího správního soudu (www.nssoud.cz). Současně je poučil o tom, že mají-li za to, že některý z uvedených soudců je vyloučen z projednávání a rozhodování věci pro svůj poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, mohou namítnout jeho podjatost v propadné lhůtě jednoho týdne od tohoto vyrozumění.

Na toto poučení reagoval stěžovatel podáním, v němž mimo jiné uvedl, „že se namítá podjatost soudcovského sboru 3. senátu, kteří se podílejí na rozhodování nejen ve věci 3 As 24/08 takovým způsobem, že je ohrožena nezávislost soudnictví i vymahatelnost práva (...). Členové senátu se ztotožňují s názorem podrízeného soudu, při svém rozhodování zaměňují doložení nedostatku prostředků s prokázáním poměrů.“

Věc byla v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. postoupena jinému senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2003, č. j. Nao 28/2003 - 5, publikováno pod č. 49/2004 Sb. NSS).

K námitce podjatosti se shodně vyjádřili JUDr. Jaroslav Vlašín a JUDr. Milan Kamlach tak, že k této věci nemají žádný vztah a rovněž nemají žádný vztah ani k účastníkům řízení a nikoho z nich neznají. JUDr. Marie Součková se k námitce nevyjádřila, neboť je v dlouhodobé pracovní neschopnosti.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Předpokladem pro zajištění záruky správného a spravedlivého rozhodnutí je, aby v řízení jednal a rozhodoval soudce nepodjatý, který není v žádném osobním stavu k účastníkům a k jejich zástupcům a který není nikterak zainteresován na výsledku řízení. Proto důvodem vyloučení soudce je soudcův poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, přičemž zákon dále vylučuje soudce, který věc již projednával anebo o ní rozhodoval v jiném stupni, v předchozím soudním řízení nebo v řízení u správního orgánu. Poměr k věci vyplývá především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci. Tak je tomu v případě, kdyby byl sám účastníkem řízení, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech, např. kdyby jinak mohl být vedlejším účastníkem. Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem než z dokazování při řízení, např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být také založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, např. vztahem přátelským či naopak zjevně nepřátelským. V postupu soudce při projednávání konkrétní věci se totiž projevuje samotný výkon soudnictví a tyto okolnosti samy o sobě nemohou být důvodem k pochybnosti o nepodjatosti soudce.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a ze závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě. Podjatost sama zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezájatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani ke konstituování soudní moci jako pilíře demokratické společnosti.

Stěžovatel spatřuje podjatost soudců ve způsobu jejich rozhodování ve skutkově a právně obdobných věcech. Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc. Podílem na předcházejícím soudním řízení je například situace, kdy soudce působil ve věci jak u

krajského soudu, tak posléze u Nejvyššího správního soudu, popřípadě naopak (kdy by jako člen senátu Nejvyššího správního soudu věc vrátil krajskému soudu, kde by zasedal jako člen senátu nebo jako specializovaný samosoudce a měl by ji znovu projednávat). Taková situace však v dané věci nenastala a není ani namítána. V této souvislosti lze plně odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že podíl soudce na rozhodování v „předchozím soudním řízení“ ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., který zakládá důvod pro jeho vyloučení, se týká rozhodování ve stejné věci u soudu nižšího stupně; „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

Vzhledem ke shora uvedenému není návrh stěžovatele na vyloučení soudců třetího senátu z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 3 Ans 41/2008 důvodný.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. prosince 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu